

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
 „JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob
 nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj,
 a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. —
 Naročnina znaša: v Ljubljani v uprav-
 ništvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem
 na dom K 1'20; s pošto celoletno K 18.—,
 polletno K 9.—, četrtletno K 4'50, mesečno
 K 1'50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
 Uredništvo in upravnništvo je v Miklošičevi
 ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu,
 naročnina pa upravništvu. Nefrankirana
 pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne
 vračajo. Za oglase se plača po dolo-
 čenem ceniku. Lastnik in glavni urednik
 Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč.
 : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Avstrijski vseučiliški problem.

Gospod urednik! Da Vam naj napišem par člankov o sedanjem stanju našega glavnega kulturnega vprašanja: slovenskega vseučilišča? O tem za nas tako žalostnem in za „moderno“ državo tako sramotnem poglavju? Naj bo! Morda kaka beseda pade na rodovitna tla in požene — če že ne sadu — vsaj boren cvet.

Za razvoj vsakega naroda je neogibno potrebna duševna osamosvojitev. Kultura, duševno visoko stanje, to je podstava vsemu razvoju: gospodarskemu, političnemu, socialnemu. Kjer ni znanosti, spoznanja, tam ni nezadovoljnosti z obstoječim, ni hrepenenja po boljšem; tam vlada nemarna zadovoljnost, ki se tako lepo prilaga znanim rilčastim živalim. Kulturo pa vzbujajo, goji in pospešuje šola. Od tod zahteva modernih narodov po šoli, po začetnici kulture, vstvariteljici in pospeševalnici razvoja.

Krona šolstva pa je vseučilišče. Dočim nudi ljudska šola prve, osnovne pojme, srednja podaja splošno izobrazbo, uvaja visoka šola v samostojno znanstveno delo.

Za šolstvo mora skrbeti država, kateri plačujejo narodi krvni in denarni davek. Sin, ki ljubi in spoštuje svojega očeta, ne da bi mu ta izkazoval dolžno očetovsko skrb in ljubezen, je morda dober človek, a živel bo težko v življenjskem boju. Isto je pri narodu: če mora narod izpolnjevati svoje dolžnosti napram državi, je tudi države prokleto dolžnost, dati narodu kar mu gre.

V Avstriji je več narodov, a samo enemu nudi država prost razvoj. Vse druge pa neusmiljeno vklepa v njegov jarem. Narodi, do zdaj majhni in slabotni, so se okrepili in vzrastli po lastni sili; ali je tedaj čudo, če se hočejo otestiti jerobstva?

Če ni Poljaki so si že izsilili pogoje za svoboden razvoj. Rusine, Italijane, Slovence pa še vedno tišče k tlom. Toda narodna sila se ne da streti, kvečjemu uspati, potlačiti; zato tudi vedno znova butne na dan, kakor izbruh vulkana.

Tak vulkanski izbruh je v Avstriji od časa do časa vseučiliško vprašanje. Rusini, Italijani, avstrijski Jugoslovani še nimajo zavoda, ki bi jim zagotavljal vspešen razvoj, še nimajo svojih visokih šol. V svesti so si pa, kakšnega pomena bi bilo to zanje, dobro pa tudi vedo, da jim je država, ki od njih neusmiljeno terja svoj davek, dolžna dati najvišja izobraževališča. Zato vedno znova in s hujšo silo pritiskajo in zahtevajo, da se jim oddolži tisti, za katerega skrbe z imetjem in življenjem.

Avstrijsko vseučiliško vprašanje je torej vrsta vprašanj, ki zadeva več narodov. Samo po sebi je umljivo, da je treba to vprašanje rešiti skupno: saj je narod eden kakor drugi, saj vsi vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti in odrajujejo državi, kar je državnega.

To bi bilo naravno. Toda, če bi Avstrija reševala kako stvar naravno, ne bi bila več Avstrija. Nenravno, prisilno, glupo — to je pristno avstrijsko!

Naravno je bilo, da je država narodom odrekala najvišje šolstvo; prisilno, da jih je primorala v tuje, pristranske, najsvetejša čuvstva in najprimitivnejše pojme žaleče nemške šole; glupo, da hoče sedaj iz kompleksa vseučiliških vprašanj iztrgati eno in tako zadati drugim novo pljusko v obraz.

Pa če bi bili naši modri državniki sami prišli na to misel! Da, če bi avstrijska državna modrost imela lastno glavo! Ali je nima; njene so samo roke, v katerih vihti bič nad narodi, s katerimi polaga coljlo pod kolesa njihovega razvoja.

Laški Rim in revolveri na dunajski univerzi so prisili Bienenrtha, tega predstavitelja „močne“, „pravične“ vlade, da je zlezal pod klop in hoče dati Italijanom visoko šolo.

Nič ne bi imeli proti temu, če to ne bi bil udarec nam v obraz, če ne bi stroškov tega plačali Slovenci.

Laško visokošolsko vprašanje se mora zajedno rešiti s slovenskim in rusinskim, a nobeno na škodo in račun drugega!

Pa pogledimo! Prvo se kratkoma prezre. Italijanom, ki Slovincem na Primorskem ne privoščijo niti abecednih učilnic, se ugodi, dasiravno jih je mnogo manj, če tudi imajo za svoj razvoj dovolj poskrbljeno v Italiji.

In ugodi se jim na naše stroške! Pred vsem s tem, da se jim postavi univerza v Trstu, torej na laškem otoku sredi slovenskega morja. Ali ni to zafrkacija Slovencev?

In drugič se jih hoče s tem pridobiti za boj proti vzbujajočim se Slovanom; porabiti se jih hoče za železo, iz katerega se kujejo za nas verige in drogovi.

Vse to je na vsa usta povedal naučni minister grof Stürgkh v debati o italijanski pravni fakulteti, rekoč: „Italijansko vseučiliško vprašanje se mora obravnavati posebnim, izrednim potom!“

In to je povedal potem, ko je nemško dijaštvo na Dunaju prignalo slovenske visokošolce v obupen položaj, ko jim rektor graškega vseučilišča hoče za vedno zamašiti usta, da ne bi mogli niti povedati svetu, kako razumeva „kulturni“ Nemec pravico in resnico.

Koraki dunajske vlade o vprašanju laškega vseučilišča so izraz najhujšega sovraštva proti slovenskemu narodu.

Splošni pregled.

Državni zbor.

Kot prva točka v prihodnjem zasedanju državnega zbora je predloga o držav-

nem posojilu. „Slovanska Unija“ nasprotuje temu in bo predlagala kot prvo točko službeno pragmatiko.

Predsednik dr. Pattai je skušal na poziv poslanca Udržala takoj sklicati sejo klubovih predsednikov, pa mu ni bilo mogoče, ker bi to trajalo predolgo. Seja bi se namreč morala vršiti najpozneje že to soboto, ako bi bilo pričakovati od uje kakega uspeha.

Vse stranke bodo v prvem zasedanju najbrže jako polnoštevilno udeležene, ker se jim gre za glasove. Skupine ostanejo iste kot v preteklem zasedanju, tako da bo opozicija imela večino.

Volitve na Ogrskem.

Nova volilna reforma ne bo še letos stopila v veljavo. V začetku prihodnjega leta se vrši splošno ljudsko štetje, vsled tega bo tudi v svrhu natančnosti tudi nova volilna reforma rešena. S tem se je zadovoljil ves kabinet.

Kar se tiče volilne reforme, bo država slednjo sestavila na jako široki podlagi; ampak tako, da ne bo vlada imela s tem mogoče vezanih rok in da ne bo narodni značaj Ogrske v nevarnosti.

Konflikt Vatikana z Rooseveltom.

Veliko senzacijo je vzbudila v političnih krogih vest, da izostane napovedani obisk bivšega predsednika združenih držav Roosevelta pri papežu. Roosevelt je že davno izrazil željo, da bi ga sprejel papež v avdijenci, kar so tudi vatikanski krogi simpatično pozdravili. Ali naenkrat je papež stavil pogoj, da sprejme Roosevelta le v slučaju, ako isti ne obišče v Rimu cerkve ameriške verske kaste metodistov. Najsmesnejše na vsi zahtevi pa je to, da Roosevelt ni niti pripadnik metodistov, temveč je prost Kalvinec. Ta pogoj pa je Roosevelta tako razžalil, da je odgovoril Vatikanu, da na sprejem pri papežu sploh ne reflektira. Italijanski krogi so to Rooseveltovo izjavo simpatično pozdravili in registrirajo ta konflikt kot veliko blamažo svete stolice; kajti ta pogoj, ki ga je stavila, je simboličen za njeno versko nestrpnost in osamljenje v diplomatskih krogih. Kardinal državni tajnik je Španec, zato pa ni čudno, da uvaja v vatikansko življenje starošpansko atmosfero.

Kritičen položaj v Albaniji.

Iz Albanije prihajajo vedno vznemirljivejša poročila, posebno na severu je položaj jako kritičen. V mnogih krajih se vrše dannedan boji Arnavtov s turškimi četami. Posebno razburjenje vlada med njimi radi novih davkov, ki jih je razpisala nova vlada. Kot smo že brzojavno poročali, so napadli Albanci v Ipeku vojaškega komandanta Suđiđa in mutesarifa Izmajl Haki beja; nad mestom je proglašeno obsedno stanje in velike čete vojakov je odposlala

vlada iz Soluna, da umiri mesto. Ali tudi iz vilajeta Priščina prihajajo jako kritične vesti. Albansko plemo Cassis se je uprlo, zasedlo vse važne vojaške postojanke. Proti njimi operira Šefki paša; Albanci so zasedli jako ugodne pozicije, čete so v vednih bojih z Arnavti, ki imajo na razpolago celo topništvo. Bajes so se dogovorili Albanci, da nočejo plačevati nobenih davkov. Turška vlada je sklenila postopati s skrajnimi sredstvi proti Albancem, da slednjič napravi konec vednim prepriom.

Dnevne vesti.

Mestni zdravnik dr. Bleiweis-Trsteniški je pomaknen v IX. čin. razred; za vrtnarskega pomočnika je imenovan Anton Feranto.

Sinekure v ljubljanski škofiji. V ljubljanski škofiji so v zadnjih časih razmere prav lepe; „zaslužni“ duhovniki dobivajo prav lepe plače, a ne žive niti v kraju, kjer bi morali, a še manj opravljajo svojo pastirsko službo. Te razmere nas precej spominjajo na slavne sinekure za časa francoskega kraljestva, kjer so po dvoru živeli razni duhovniki, vlekli mastne plače, a niso opravljali nobenega dela. Tako zbira tudi ljubljanski škof okolo sebe svoje zaslužne peteline, pusti jih plačevati iz žepov davkoplačevalcev z lepimi plačami, da prekucujejo svoje politične kozolce, mesto da bi opravljali svojo službo. Iz „cataloga cleri“ smo posneli zopet dva zanimiva slučaja. V Kranjski dekaniji v župniji Zapoge, ki šteje komaj 280 duš, je inštaliran kot župnik znani Joannes Evang. Kalan, a kot pomožni duhovnik Gregorij Jakelj par. pen. don. A najlepše v stvari je, da živi župnik Kalan stalno v Ljubljani, kjer urejuje „Bogoljuba“ ter fungira kot apostelj abstinencnega gibanja, a za vse to vleče svojo župnijsko plačo. Ako je Kalan nesposoben, da bi opravljal svojo službo, naj gre v pokoj, potem dela lahko kar hoče, a nezaslišano je tako postopanje. Drugi slučaj pa je s znanim Smolnikarjem, ki je zabilježen v katalogu cleri kot chori vicarius et coop., a se peča samo s prodajanjem lurske vode na drobno in debelo. — Take razmere kličejo po koreniti remeduri; verski zaklad je pasiven, davkoplačevalci morajo plačevati velike doklade, a duhovniki, ki bi morali opravljati svoje pastirske službe, pasejo po Ljubljani lenobo ter se pečajo s posli, ki se prav nič ne strinjajo z dostojanstvom kat. duhovnika.

Iz preteklih dni. Bilo je lansko leto, ko sta stala pred tukajšnjim deželnim sodiščem, skoro pred istim senatom kot zadnjič Eisenpass dva Tolminca. Obtožena sta bila vsled nevarne grožnje. Ker se je stvar odigrala v lovskih krogih, je vredna, da jo zabeležimo z ozirom na slučaj Eisenpass. Omenjena dva Tolminca sta se mu-

LISTEK.

ARTUR SEVER.

ŽENA.

Roman.

[26]

Mary sama ni vedela, kaj da počne, zgrudila se je pred njegove noge in se jih oklenila. Mirno je stal Henrik pred njo in gledal nanjo . . . a njegov duh ni bil prisoten . . . Krut in neusmiljen je bil njega obraz . . . nič ljubezni, nič usmiljenja ni bilo v njem.

Kakor mrzel kip je stal sredi sobe . . . a ona je ležala kot Magdalena z razpuščenimi lasmi pod njegovimi nogami. Tih je bilo naokoli, le njeni vzdih, pridružen jok je odmeval . . .

Tedaj pa je nekdo potrkal na vrata; Henrik ni hotel, da bi opazil kdo to neprijetno situacijo, zato je šel sam do vrat, ter jih odprl; zunaj je čakal postrešček, ki mu je izročil pismo, ter odšel! Kovač je pogledal na naslov in takoj spoznal Eleonoro pisavo. Pogledal je Mary, ki je še vedno ležala na tleh . . . a tolažiti je ni hotel; ni ji hotel lagati, kajti edine besede, ki bi ji jih mogel reči, bi bile: Ne ljubim te! A tega ji ni hotel reči, ker je hotel, da pride čisto sama do te zavesti!

Stopil je k pisalni mizi, mirno odprl pismo, ter ga prebral:

Dragi Henrik!

Čudim se, da Te že dva dni ni k meni, ko veš, kako nestrpno Te pričakujem! Zakaj me mučiš? Ko dobiš to pismo, pridi takoj k meni! Danes zvečer te upeljuje za Magdo v našo družbo, a moram poprej še govoriti s Teboj! Pričakuje Te Tvoja Eleonora.

Ko je prebral pismo, ga je položil na pisalno mizo, potem pa se je hitro oblekel. Niti pogledal ni na Mary, ki je ležala tiho in nepremično na tleh! — Prižgal si je cigareto, dal klobuk na glavo in odšel.

Mary je dvignila glavo, ko so zaloputnila za Henrikom vrata . . . bila je sama, čisto sama. In sedaj je občutila grozo in strah te osamelosti; sedaj je šele spoznala, da je vse izgubljeno . . . da je bila zastoj nje ljubezen, nje žrtve . . .

Vstala je . . . Njen pogled je splaval naokoli po sobi, kot da se poslavlja od teh prostorov . . . in nehote je zagledala na mizi Eleonorino pismo. Ne iz radovednosti, temveč ker se je hotela popolnoma zagotoviti prepričati, kako je s stvarjo . . . malomarno je prečitala te vrstice . . . sedaj je vedela — da je vsega konec! Stala je sredi sobe, njene oči so gledale brezizrazno naprej . . .

Konec vsega . . . vse ubito, vse uničeno . . .

Gledala je pred se in slike najhujših barv so bežale mimo nje . . . vse temno, povsod groza in strah . . .

Obup in razočaranje nade . . . vse to je polnilo njeno ubito dušo . . . Življenje ji je postalo brezpomembno . . . strašni načrti so se porodili v njeni glavi . . . hotela je stopiti naprej . . . a v istem trenutku so jo zapustile moči, pred očmi se ji je stemnilo, z rokami je zakrivila po zraku . . . omahnila je in padla po tleh . . .

Tiho in mirno je bilo v sobi kot v grobu . . . nič ni motilo tišine . . . skozi okno pa je sijalo solnce . . . veselo in zadovoljno . . .

X.

Henrik Kovač je odšel naravnost k Eleonori, ki ga je že nestrpno pričakovala v družbi Magde in še neke druge elegantne mlade dame, ki mu jo je predstavila kot svojo prijateljico Vero Čehovo. — Ni se dolgo obotavljala, temveč je kar naravnost rekla Kovaču:

„Torej, gospod Kovač, Vi ste mi obljubili, da sledite mojemu vabilu, dobro, danes zvečer, me obiščete, jaz Vas potem odpeljem v našo družbo . . .“

Ni še dobro končala Eleonora svojega stavka, ko plane v sobo Rene popolnoma spehana . . . brez pozdrava, skoči h Henriku in mu zakliče:

„Henrik, tvoja soproga je nevarno obolela, nezvestno so našli v tvoji sobi . . .“

Niso se navzoči začudili toliko ti novici, kot mirnosti in hladnokrvnosti Henrikovi. Niti ena mišica se ni zganila na njegovem obrazu, naklonil se je navzočim damam ter rekel:

„Zvečer na svidenje, moje dame! Gospodinja Eleonora pričakuje me, jaz pridem gotovo!“

Ponudil je roko svoji sestri in odšla sta iz sobe . . .

Šele na ulici je vprašala Rene brata: „Kaj si imel s svojo ženo? Mirno je odgovoril Kovač:

„Kaj se je zgodilo. Kako si prišla v moje stanovanje?“

„Dasi si mi takorekoč pokazal vrata, vendar sem se hotela posvetovati s teboj glede svoje poroke, ko sem prišla v tvojo sobo, našla sem na tleh tvojo sestro onesveščeno; močila sem jo z vodo, da se je zavedla . . . a tako napolnblazne so bile njene oči, a njene ustne so šepetale tvoje ime! Takoj sem jo spravila v posteljo, poklicala zdravnika; ko je ta prišel, sem takoj odšla po te, ker sem prečitala pismo, ki si ga pustil na svoji pisalni mizi!“

Henrik je molčal, ničesar ni odgovoril. Tih je šel poleg Rene v svoje stanovanje.

(Daj.)

dila v Kanalu, kjer sta malo preveč pogledala v kozarček, ter sta se z vlakom mesto do Sv. Lucije odpeljala potem v Bohinjsko Bistrico, kjer sta zopet v neki gostilni popivala. Eden izmed teh Tolmincev je bil najemnik lova, ki meji na lovišče grofa Khevehüllerja. Lovca tega grofa je pa vedno nagajal Tolmincu. Med drugimi pogovori v gostilni je prišlo na vrsto tudi par besed o tem lovcu, in Tolminca sta rekla, da bi bilo treba temu lovcu malo posvetiti! Radi teh besed jih je orožništvo ovadilo in pri obravnavi sta bila obsojena od senata, ki mu je predsedoval Pajk, na 6 oziroma na 4 mesece težke ječe! A kaj klasična je bila ona obravnava, ko niso bile zaslišane priče zagovorništvu, ki bi naj potrdile popolno pijanost obtožencev, ni bila pripuščena niti glavna priča, ki naj bi izpovedala, da je eden obtožencev duševno nenormalen! — Ako premišljujemo o ti drakonski obsodbi, spomnimo se Eisenpassa, ki je bil obsojen radi umora Rožiča na 14 dni zaporu.

Dr. Tavčar ima sedaj besedo. Klerikalni zavezniki in pobratimi dr. Tavčarja so zadevo Sangrad včeraj obesili že na veliki zvon — v uvodniku. Farizeji v Turški tiskarni imajo drzno čelo, pa kratko pamet in še krajši spomin. Drugače bi bili lepo molčali kakor so iz tolikih vsakdanjih lastnih izkušenj že navajeni. In našega stališča nas ta predrznost pravzaprav le veseli. Ponudili so nam sami najlepšo priliko, začeti kar naravnost pri škofu, nadaljevati z zabavnimi večeri v „Unionu“ in potem z raznimi slučajji v cerkvi, v šoli, v farovžih, samostanih itd. ne zaključiti, ker jih je preveč, in so nekateri — prekosmat. Za zdaj enkrat počakamo, da se zavezniki in pobratimi iz turške in frakarske tiskarne med seboj pogovore. Če bi imelo biti dr. Tavčarju preveč hudo, mu svetujemo, naj gre za ta čas zopet na lov na divje peteline. Tako se najlaglje izogne vsemu, kar bo njegova „Slovenska Neroda“ v brambo proti zavezniku v Kopitarjevi ulici pisala. Ko pride potem z lova domov, lahko izjavi, da ni odgovoren ne za pisavo svojih frakarjev, ne za petelina, če ga ni ustrelil. — Da pa je dr. Tavčar pri svojem osebnem dostojanstvu odgovoren za kozla, ki ga je s svojo najnovejšo ženitvijo s klerikalci ustrelil, hoteti z „združenimi močmi“ uničiti „Jutro“, to mu bomo mi dokazali ravno glede škandala v Sangradu. Sicer pa ima dr. Tavčar sedaj besedo. Najmanj kar lahko brez odgovornosti stori, pa je, da vpraša svoje zaveznike, če je za razne svinjarije po farovžih odgovoren ljubljanski škof, ali celo papež sam.

Konsumno društvo uradnikov v Ljubljani vsiljuje slovenskim strankam Sudmarkine žveplenke! Kaj čudno se nam zdi tako postopanje, da ne rečemo naravnost predrzno, ker izmed društvenih članov je nad 3/4 Slovencev. Ali se puste ti terorizirati od par Nemcev in odpadnikov, ki hočejo gospodariti z društvom! Dolžnost slovenskih članov je, da se postavijo takemu početju po robu!

K „Matici Slovenski“ je pristopil kot ustanovnik g. Oton Bošnjak, ravnatelj obrtno-trgovske akademije in blagajnik „Matiče Hrvatske“ v Zagrebu. Od jeseni l. 1907. je pristopilo 5 Slovencev in 6 Hrvatov ustanovnikov.

Moderna biblioteka. Kot 15. številka „Moderne biblioteke“ ki jo večje urejuje g. Mate Malinar, izšle so novele mladega in samoniklega hrvaškega literata Josipa Baričevića pod naslovom „Novele in portreti“. Baričevićeva dela se odlikujejo po krasnem jeziku, duhovitem francoskem stilu ter po originalnih tipih, ki jih opisuje

mladi hrvaški boheme. Toplo priporočamo to delo kakor sploh izdajanja „Moderne biblioteke“, ki je izdala doslej že 15 knjig s prevodi najznamenitejših svetovnih del (Maupassant, Annunzio, Ibsen, Garborg, Cehov) ter hrvaška originalna dela. „Moderna biblioteka“ izhaja v Samoboru, kamor naj se pošlje tudi letna naročnina v znesku 12 kron.

Slovensko Planinsko društvo (osrednji odbor) ima svoj redni občni zbor dne 13. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Dnevni red je sledeči: Poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo računskih pregledovalcev, odborovi in samostojni predlogi, slučajnosti. K obilni udeležbi vabi osrednji odbor.

Sokol na Viču priredi v nedeljo dne 10. aprila t. l. v salonu g. I. Balja (prej Traun) na Glinah veselico z gledališko predstavo s sledečim vspešnim godbo, petje s spremljevanjem klavirja in violine, uprizori se veseloigra „Trije tički“, po končani predstavi prosta zabava in ples. Začetek ob 7. zvečer, vstopnina 40 vinarjev. Ker je čisti dobiček namenjen za napravu telovadnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo, ter je pričakovati najboljše udeležbe.

Družinski večer N. D. O. Na vsestransko zahtevanje občinstva, ki je moralo na zadnjem družinskem večeru radi pomanjkanja prostora oditi, se ponovi isti z istim vspešnim kot zadnjič v areni „Narodnega doma“ v soboto, dne 9. t. m. Po vspešnem prosti zabavi.

Kakor mojster, tako učenec! Z ozirom na notico objavljeno v „Jutru“ dne 6. aprila 1910 pod naslovom: „Kaj njemu ni prav nič za Slovence?“, dovolil bi si spopolniti notico še sledeče: G. Zajc je občinski odbornik v Spodnji Šiški. Kot tak je glasoval pred nedavnim časom, da šišenska občina prevzame garancijo za znesek 65.000 kron, kateri znesek se je moral plačati Vodovodni zadrugi, oziroma Kreutzerju. No, pa to ne bi bilo še nič hudega! Zalostno pri celi stvari je le to, da je občinski odbor spodnješišenski, kateremu načeluje zavodni Slovenec Pogačnik kot župan sklenil — seveda z glasom g. Zajca — da se to posojilo vzame pri „Kranjski šparkasi“. Če ima g. Zajc pri slovenskem občinskem odboru spodnješišenskem take vzglede, potem se ni čuditi, da sam čisto nič drugače ne postopa. In ako se sedaj še upošteva, da g. Zajc slovenskim obrtnikom edino radi tega noče dati zaslužka, ker so nekateri drugega političnega prepričanja nego je on, potem se ni čuditi, da protežira bratca Kreutzerja, kojega vzvišena oseba mu najbrže diktira, kako naj Slovence zapostavlja. O tem, če g. Zajc reflektuje na obisk Slovencev v njegovi restavraciji, bi dvomili, ker je pred nedavnim časom zagrozil slovenskemu obrtniku, da ga z ozirom na to, ker se bori proti Kreutzerju, uniči.

Sejmski sleparji zopet v Ljubljani. Ko je včeraj posestnik Fran Šiljar iz Brega pri Kranju na semnju kupoval vole, je pristopil k njemu nek okoli 30 let star neznanec črnega, suhega obraza ter ga slovensko pozval, naj gre z njim, da mu on proda vola cenejše, kar je mož tudi storil. Na Poljanski cesti se je tujec sklonil in „našel“ denarnico, v kateri je bilo mnogo denarja. „To sva srečna“, mu je dejal, „bova pa vsak polovico imela“. Ker je pa pošten Šiljar tujcu rekel, da se mora denar oddati pri magistratu, je ta napeljal pogovor zopet na vola in tako sta šla vsak s svojo mislijo dalje po raznih stranskih ulicah do Marije Terezije ceste, od tam po drevoredu v tiolski gozd. Prišedša do raz-

gleda, jo prisopihla za njima nek majhen, okoli 25 let star debeloličen in sivo oblečen človek ter jima začne praviti, da je izgubil denarnico, v kateri je imel 10.000 K. Oba je obdolžil, da sta jo našla ter začel najprvo preiskovati tujca, potem pa je „zaslišal“ in preiskal Šiljarja, ki „si je moral naposled v dokaz nedolžnosti sezuti čevlje. Ko je bilo delo končano, je tujec dal Šiljarju nazaj denarnico, ki mu jo je bil preje vzel in pogledal, češ, že vidim, da ste pošten, na kar sta zbežala v gozd, z njima pa je šlo tudi Šiljarjevih 640 K, ki jih je imel siromak pripravljnih za nakup volov.

Predrzen vlom. V noči od torka na sredo so doslej še neznani storilci vlomili v špecerijsko trgovino g. Bartola v Rožni dolini št. 110. Pobrali so 60 K denarja in blagajno ter mnogo raznega blaga. Lotili so se tudi fižola. Pri tem pa so bili malo nerodni, kajti fižol so tako razstresali, da se ga je dalo slediti v smeri proti Rožniku. Kakor se vidi teh vlomov ne bo konca ne kraja. A kljub temu še posebno slovenski trgovci še sedaj nočejo sami sebi pomagati. V Ljubljani imamo izborni organizirano domačo podjetje, društvo za strazhenje proti vlamu. A če bi moralo to društvo živeti le od slovenskih trgovcev bi moralo že prenehati, še predno se je pričelo. Smo že taki! Pri nas mora še le vse pogoreti, potem se — zavarujemo.

Prijet podstrešni vlomilec. V zadnjem času so bili izvršeni v Ljubljani razni predrzni vlomi. Mnogo teh vlomov ima na vesti znani vlomilec Pavlič, ki ga je policija pred kratkim aretovala. Zdaj pa je prišel policiji v roke nek drugi tiček, katerega identiteta pa še ni dokazana. Tega je policija izročila dež. sodišču in ukrenila, da prideta tudi neka druga dva ubegla vlomilca v roko pravici.

Orožje ni igrača. Habjan Jožef, kurjač v Knezovi opekarni, se je igral s samokresom. Po neprevidnosti se mu pa ta sproži, ter ga rani na levi roki. — 14 let stari Gačev sin iz Kostanjevice je streljal doma s samokresom. Vsled neprevidnosti je obstrelil Miho Hafnerja, trgovskega vajenca v desno roko.

Stroj je poškodoval Metoda Oblaka, 5 let starega gostilničarja sina v Žabnici. Deček je šel k sosedu v kovačnico, ter vtaknil roko v neki stroj. V tem hipu je neki 6 let stari deček kolo dotičnega stroja zavrtel, ki je Oblaku zmečalo 3 prste leve roke.

Javen ljudski shod. Vsled soglasnega sklepa zastopnikov občin kostanjeviškega sodnega okraja in občine Cerklje ter drugih interesentov priredi podpisani odbor v nedeljo, dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne na mestnem trgu v Kostanjevici (v slučaju neugodnega vremena v dvorani g. Bučarja) javen ljudski shod, na katerem se bo vsestransko obravnavalo in pojasnilo vprašanje glede predpriprav za graditev železnice: Brežice—Čatež—Cerklje—Sv. Križ—Kostanjevica—Šent Jernej—Novo mesto. Odbor za prireditev shoda.

Iz slovenskih krajev.

Vrhnika.

Ljubljanski knezoškof dr. Jeglič na lovu na „divje peteline“. Pretečeno soboto zjutraj se pripelje nedavno ljubljanski knezoškof dr. Jeglič z vlakom ob osmih zjutraj na Vrhniko. Na kolodvoru so ga pričakovali naši vrlj kaplani ter gospod dekan. Takoj se vsedejo vsi na voz in v največjem diru galopirajo belci skozi Vrhniko. Vsi ljudje začudeno

gledajo, kaj to pomenja, a gotovega ne morejo zvedeti ničesar. Mežnar pri Sv. Trojici v zadnjem trenutku opazi prihod prevzvišenega; takoj zleze v zvonik in začne na vse pretege potrkovati na vse zvonove, da se je razlegalo po Vrhniki in vsi okolici. Ko so se ljudje posvetovali, kaj naj pomeni ta visoki, nenadni prihod, raznese se naenkrat vest, da je prišel ljubljanski škof na lov na divje peteline, ker se je peljal proti Vrhu in Smrečju! Ta novica je potolažila Vrhnice, samo staremu domačemu lovcu ni dala miru, začel je premisljati: Kaj vraga, ako je škof po kaplanu zvedel za ona dva petelina, ki jih jaz že toliko časa zalezujem! Staremu lovcu ni dala vest miru, hitro oprti svojo puško ter se napoti čez Šeširk v Smrečje. Tu povprašuje po visokem lovcu, kak uspeh je imel njih lov na divje peteline. In kmalu je vse izvedel; ljudje so mu pripovedovali, da je prišel škof res semkaj na lov, ampak ne na divje peteline, pač pa na hranilnične knjižice. Neki tamošnji posestnik Smrekar ima namreč v varstvu hranilnično knjižico, ki je v nji naloženih 3000 K za smreško cerkev. A lov ni bil kaj posebno srečen, kajti posestnik knjižice je bil tako neusmiljenega srca, da iste ni hotel izročiti škofu.

Kamen se je odvalil staremu lovcu raz srce, ko je to slišal, torej njegovim petelinom se ni zgodilo ničesar! A iz radovednosti je začel vpraševati nadalje, kaj je še škof delal naokoli! In pravilo so mu, da je odšel potem, ko se mu je strel na „prvega divjega petelina“ ponesrečil, naprej na Vrh, da bi znova poskusil svojo lovsko srečo! Kajti za lovca je sramota, ako se vrne praznih rok!

Zato pa se je napotil naš lovec na Vrh, kjer je zasledil drugega „divjega petelina“. Tam živi namreč kmet, ki je obenem ključar in hrani hranilnično knjižico s premoženjem cerkve pri Sv. Trojici v znesku 20.000 K. Ali zopet je bil lovec zle sreče; ključar ni dal knjižice iz rok, akoravno je visoki gost obetal mnogo, med drugimi, da bo večkrat počastil s svojim obiskom cerkev Sv. Trojice. — Tako se je končal škofov lov na divje peteline v vrhniški okolici. Kako pa je prišel prevzvišeni lovec v Ljubljano, o tem pa kronika molči... ker nihče rad ne pripoveduje svoje lovske smole, pa najsibode na divje peteline, ali pa na hranilnične knjižice!

Radovljica.

Pevsko in bralno društvo „Tri glav“ v Radovljici nam je priredilo preteklo nedeljo igro „Moč uniforme“, burko s petjem v treh dejanjih, spisal Jak. Stoka, uglasbil H. O. Vogrič. Kunsteljeva dvorana je bila natlačena polna. Kakor pa že po navadi, je bilo zopet pri tej predstavi prav malo pravih Radovljčanov. Tem bolj so nas pa razveselili gosti iz Ljubljane, Bleda, Lesc, Zirovnice, Kranjske gore, Begunj itd. Igra je v vsakem oziru izborna uspela. Igralci so želi splošno pohvalo. Posebno pa so ugajali: gdč. Mici Legatova, Jerica Vošnikova, gg. France in Janko Legat, Janez Janc in Franc Jaklič. — Pevske točke so občinstvo kar elektrizirale, posebno takrat, ko je pela gdč. Jerica Vošnikova, a najbolj je pa ugajal dvospev. ki sta ga pela gdč. Jerica Vošnikova in pa g. Janez Janc. Vsem igralcem, posebno pa g. režiserju Josipu Pernetu kličemo: Vsa čast! Le tako naprej! Končno moramo še omeniti, da je bil pri igri navzoč tudi g. pisatelj Jakob Stoka iz Trsta, ki se je o igralcih prav pohvalno izrazil. Zeleti bi bilo, da se igra v kratkem ponovi. Po igri se je razvila prava domača zabava in ples.

Mali listek.

Književnost, gledališče, umetnost.

VI. zvezek „Pravnikov“ zbirke. Ker se ta zvezek dotiskuje in pojde skoro v vezanje, je umestno, da kratko opišemo njegovo vsebino.

Na 40 tiskovnih pol obsežna knjiga se deli v 3 zase ločene dele. V prvem delu je notarski red z vsemi dotičnimi predpisi in razsodili do zadnjega časa. Notarski red je prevel še France Levstik, ni torej treba povdarjati, da se čita prav kakor izvirnik in da živo spominja na izklesan slog našega nesmrtnega stilista, h kateremu se vračajo naši najboljši prevajalci in pravniški pisatelji. Urednik je za nekatere manj navadne izraze v pripomnjah dodal one, ki jih rabimo sedaj, da se ne more nihče motiti o njih pravem pomenu. K posameznim določilom se je privzelo tudi mnenje znanih strokovnjakov, n. pr. M. Reicha, in vso stvarino, ki obsega brez abecednega kazala polnih 10 pol, je pregledalo in popopolnilo več domačih notarjev, tako da o njej sploh ne poznamo enako dovršene priročne knjige.

Drugi del, ki je urejen enako kakor prvi, obsega ces. patent od 9. avg. 1854 — zapuščinski patent — približno 14 tiskovnih pol, vrhu tega pa devet dodatkov: županstvom izročeni posli sodišč, red za javne dražbe, odstotek za uboge, pro-

glašanje mrtvim, amortizacija listin, zapuščine inozemcev, polaganje vrednostnih papirjev pri bankah, nalaganje gotovine varovancev v hranilnicah in v poštini hranilnici ter obširen sestavek o zapuščinskih pristojbinah. Tudi ta del ima obširno stvarno kazalo po abecednem redu v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Tretji del vsebuje na isti način urejene občne predpise o sodnih depozitih (položbah) in pa za depozitni urad v Trstu še posebej. Ta del je važno dopolnilo prvima dvema, kajti depozitne knjige so v gotovih mejah javne tako, kakor zemljiške knjige ali trgovinski registri. Tudi tu je posebno stvarno kazalo. Vsa knjiga je za nas velike vrednosti in ne bo v prid samo slovenskim pravnikom, občinskim in župnim uradom, temveč vsakemu Slovencu, da se iz nje točno pouči, kadar treba.

Tisek knjige je vzoren in čistejši kakor pri prejšnjih zvezkih, cena vezani knjigi 7 K je manjša, kakor za enake nemške knjige, ter čudno je, da se za njo ni oglasilo več predplačnikov, za katere se je cena nastavila samo na 5 K 26 h.

„Slov. Pravnik“.

Ernst Haeckl o verah. „Kar se tiče religije, je odločna neresnica, če me mnogi mojih nasprotnikov smatrajo kot sovražnika vere. Z največjo resnostjo sem 1892 v svojem altenburškem govoru poskušal utemljiti „monizem, kakor vez med vero in zna-

nostjo“, in ravno tako je bilo moje popolno prepričanje, če sem v 18. poglavju „Svetovnih ugank“, „našo monistično religijo“ in v 19. „našo monistično pravoslovje“ poskušal sestaviti na podlagi našega modernega razvojnega nauka.

Razlika monistične vere in etike od vseh drugih tovrstnih oblik tiči v tem, da vzemamo mi kot trden temelj vere in npravnosti čisto pamet, svetovni nazor na podlagi znanosti, izkustva in znastvene hipoteze.

V nasprotju s tem pa stoje vse verske oblike, ki se naslanjajo na takozvano „razodetje“ t. j. na nadnaravne prikazni, ki nasprotujejo znanstvenemu izkustvu in čisti pameti in torej pripadajo širokemu polju fantazije.

Kot tako smatrati tudi krščanstvo je neizogibno. Jaz sem vedno priznaval dragoceno jedro njegovih čistih, npravnih naupov, pred vsem etično temeljno pravilo ali „zlato pravilo“, ki tvori tudi jedro naše monistične etike. Sicer to ni bilo novo, vendar pa je zasluga krščanstva, da je zapoved človekoljubja in samozatajevanja naglašalo bolj kakor druge vere in ga povzdignilo med najvažnejše kulturne faktorje.

V teku skoro dveh tisočletij se je npravna vrednost pravega krščanstva tolikokrat izkazala in je tako ozko zvezana z različnimi uredbami višjega kulturnega življenja, da bo v glavnem ostalo tudi podlaga v prihodnosti.

Drugačna pa je vrednost dogmatičnega krščanstva, kateremu je glavna stvar vera v čudeže in legende o nadnaravnih prikaznih. Ta dogmatična stavba je v teku XIX. stoletja razpadla. Bistra kritika cerkvene zgodovine je učila, da nauki stare in nove zaveze temelje na tradicijah zelo različne starosti in vrednosti. Arheologija orijenta je dokazala, da izhaja velik del svetega pisma iz Babla in da je bil monoteizem Hebrejcev vkoreninjen v Babilonu že mnogo pred Mojzesom.

Kritična raziskavanja o Jezusovem življenju so nas prepričala, da idealna slika krščanske druge božje osebe ni nič drugega kakor plemenit človek velike npravne popolnosti.

Napredujoča kosmologija in astronomija sta geocentrično nebesno podobo ravno tako razbila, kakor moderna biologija antropocentrično človeško podobo krščanstva. Končno je razvojni nauk dokazal, da človeški rod ni nič drugega, kakor pozno nastala veja sesalcev.

Dvanajst resnic.

1. Vsemirje (univerzum) je večno, brezkončno in neomejeno. 2. Njega substanca s svojima atributoma materijo in energijo napolnjuje brezmejni prostor in se nahaja v večnem gibanju. 3. To gibanje tvori v brezkončnem času enoten razvoj s perijodičnim nastajanjem in ginevanjem. 4. Neštevilna svetska telesa, ki so razdeljena v

Ljubljanski občinski svet.

Redna seja, 6. aprila 1910.

G. župan Hribar otvori sejo, konstatuje sklepčnost, ter imenuje overovateljem zapisnika obč. svetnike gg. Lenčka in Pavška. Dnevni red je to pot precej obsežen, zato se omejimo le na posnetek važnejših točk.

Iz naznanila predsedstva: župan javi zahvalo dunajskega podžupana dr. Neumana na izraženem sožalju o smrti dunajskega župana.

Iz nujnih predlogov: Prenos skladišča starega vojaškega oskrbovališča na Poljansko cesto, se poveri trdki Jakob Acceto. — Stavbeno dovoljenje za zgradbo obrtno šole. — Poprava kopališča v Koleziji. — Podaljšanje vodovoda v Prulah: Sprejeto.

Iz ostalega dnevnega reda: Obč. svetnik dr. Majaron poroča o dopisu župana glede imenovanja volilnih komisij za dopolnilne volitve v občinski svet. — Poročilo glede uvedbe pobiranja posebne naklade na žganje, se odgodi na prihodnjo sejo. — Obč. svetnik Turk poroča o izposlovanju za iztrebljenje jarkov ob Opekarski cesti in ob Mivki potrebnega kredita. Sprejeto. — Obč. svetnik Milohonja poroča glede ponudbe Simona Treo-ta za odkup jednega stavbišča ob cesti na Rožnik. Debate so se udeležili obč. svetniki: Lenče, Predovič in Turk. Prvi predlaga: nakup parcele po 10 K m². Predovič predlaga 12 K. Turk se pridruži predlogu Lenče. Njegov predlog sprejet.

Delavske hiše.

Današnja seja je za slovensko delavstvo v Ljubljani takorekoč zgodovinskega pomena. Doslej je skrbela zanj kvečjemu le Kranjska hranilnica, to je res, a res je tudi, da le na škodo narodnosti našega slovenskega delavstva. O tej točki bi se dalo napisati knjige, a tu se kakor rečeno, zamoremo omejiti le na kratek posnetek o debati iz dnevnega reda.

Poročevalec: Obč. svetnik Milohonja. Za zgradbo delavskih hiš je mestna občina ob priliki vladarjevega jubileja votirala svoto 200.000 K. V poštev prideta dva načrta. Ali 4 hiše s I. nadstropjem, 8 stanovanj za 32 strank, ali pa le 2 hiši po 2. nadstropja, vsaka hiša po 18 stanovanj, torej za 36 strank. Stavbe se zgrade vzadaj za kurilnico državne železnice. V obeh slučajih imajo stranke obširno dvorišče, vsaka svoj vrt, so popolnoma ločene med seboj, le vodovodne školjke bi morale uporabljati 3 stranke. Debate so se vdeležili: občinski svetniki Turk, dr. Novak, Likozar in Primožič. Vsi iskreno pozdravljajo ta prepotrebni korak za slovensko delavstvo. Le glede načrtov si niso edini. Turk predlaga male hiše, zato pa večje število. „Če hočemo res za delavstvo kaj storiti, dajmo mu priliko, da dobi vsaka stranka svoj dom — in če že temu predlogu ne morete pritrditi, predlagam, da se sprejme načrt za manjšo zgradbo za 8 strank. Dr. Novak je proti temu predlogu. Priporoča zgradbo dvonadstropnih hiš. Likozar se pridružuje s predlogom dr. Novaka. Primožič predlaga vpeljavo vodovodnih školjk za vsako stranko posebej. Poročevalec odgovarja na posamezne predloge, ter priporoča zgradbo le dvonadstropnih hiš za 36 strank. Pri glasovanju je bil sprejet predlog poročevalca, odnosno govornikov, razun Turka.

Isti poročevalec poroča glede delne regulacije Kolezijske ulice ter dovolitve

prostor napolnjujočem etru, so podvržena vsa substančnemu zakonu; med tem, ko se v enem delu vse mirja vrteča se svetska telesa počasi bližajo svojemu koncu, porajajo se v drugem delu nova. 5. Naše solnce je eno izmed teh minljivih teles in naša zemlja je eden izmed mnogih minljivih planetov, ki ga obkrožajo. 6. Naša zemlja je po dolgem ohlajevalnem procesu prišla do stadija, ko je na nji vsled eksistence kapljiavotekoče vode bil dan prvi predpogoj za organsko življenje. 7. Nato sledeči biogenetski proces, počasni nastoj in razvoj brezštevilih organskih oblik, je potreboval več kakor sto milijonov let. 8. Med različnimi živalskimi redovi, ki so se v teku biogenetskega procesa na naši zemlji razvili, je red vretenčarjev v tekmi razvoja zopet vse druge daleč prekosil. 9. Kot najvažnejša veja vretenčarjev se je precej pozno (med trias-perijodo) razvil iz dvoživk in nižjih plazivcev razred sesalcev. 10. Najpopolnejša in najvišje razvita skupina tega razreda so primati, ki so nastali ob pričetku terciarne dobe pred najmanj tremi milijoni let vsled preobrazbe iz najnižjih prohorijatov. 11. Najmlajša in najpopolnejša veja primatov pa je človek, ki je proti koncu terciarne dobe nastal iz vrste človeških opic (antropitekov). 12. Torej je „svetovna zgodovina“, doba razvoja človeške kulture, brezprimerno kratka epizoda v razmerju z zgodovino organskega življenja na zemlji. To pa stoji zopet v istem razmerju z zgodovino našega planetnega sestava in kakor je naša zemlja le minljiva točka v vsemirju, tako je človek neznačno protoplazmatično zrno v organski naravi.

1000 K v to svrhu. Sprejeto. Regulacija Orlove ulice, ter podaljšanje te ulice do Lžanske ceste se zaradi, proti tej regulaciji stavljenih zaprek, odkloni. Poročilo o nadaljnjih točkah moramo za to pot odložiti. Pač pa moramo v interesu širše javnosti biležiti občinskega svetnika Röhla poročilo o

Nedostatkih pri Dolenjski železnici.

Občine: Trebnje, Mokronog, Št. Janž, Novomesto i. dr. so prosile pri ravnateljstvu državnih železnic za spremembo voznega reda, posebno glede jutranjega vlaka. Prvi vlak prihaja v Novo mesto tako neugodno, da so potniki, ki imajo opravka pri sodišču, na sejmu ali v drugih zadevah, primorani že prejšnji večer porabiti zadnji nočni vlak. (Tu pa se mnogokrat pripeti, da posebno v slabem vremenu niti izvoščakov ni na kolodvoru in v mestu tudi stanovanja ne dobe. (Op. poroč.) Vse te prošnje (in te se že vlečejo leta in leta) so bile brezuspešne. Poleg tega nedostatk pa vlak vozi silno počasi in ima navadno le slabe vozove. Poročevalec priporoča sledečo

Rezolucijo:

Slavni občinski svet skleni se izreči v prilog zaprošenih zahtev omenjenih občin glede ugodnejše zveze z Novim mestom, ter nasloviti potom mestnega magistrata na c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu prošnjo, da se:

1. skrajša potom skrčenja voznega reda na posameznih postajah gorenjskega vlaka št. 1721 ter pospešita odhoda vlaka št. 2211/2311 iz južnega kolodvora v prilog pridobitve ugodne zveze;

2. pospeši vožnja hitrost jutranjega vlaka, kot najvažnejšega vlaka, za 4 do 5 km na uro, ter se da s tem možnost dospeti v Novo mesto vsaj okoli 9. ure zjutraj.

3. vporablja pri vlakih dolenjske železnice boljše vozove in to v danih prilikah v zadostnem osebne prometu odgovarjajočega števila.

Ta rezolucija je bila soglasno sprejeta. — Javni seji sledi tajna seja o personalnih zadevah.

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Volitve dunajskega župana.

Dunaj, 6. aprila. Danes zboruje meščanski klub, ki ima v občinskem svetu dunajskem večino; na dnevnem redu je določitev kandidature za mesto župana. Brezdvomno je, da se odloči velika večina za kandidato sedanjega prvega podžupana dr. Neumayerja, ki bo izvoljen dunajskim županom.

Državni zbor.

Dunaj, 6. aprila. Povsod se komentira kot jako značilno, da je prihodnja državnozborna seja sklicana dne 14. t. m. ob treh popoldne namesto ob 11. tih kot je bilo navadno. Klub krščanskih socialistov ima svojo sejo ob eni, a Slovanska Enota tik pred sejo zbornice.

Potovanje kralja Petra.

Solun, 6. aprila. Turška vlada je obvestila valija v Solunu, da srbski kralj Peter ne ostane v Solunu, temveč, da se odpelje iz Soluna z ekspresnim vlakom naravnost v Beograd.

Ogrski ministrski svet.

Budimpešta, 6. aprila. Današnjega ministrskega sveta pod Khuenovim predstvom so se vdeležili vsi ministri razun naučnega Zochyja, ki je radi obiteljskih razmer odsoten.

Budimpešta, 6. aprila. Finančni minister Lukacz je odpotoval na Dunaj, kjer se posvetuje o raznih resortnih vprašanjih glede davka na žganje in petrolej ter monopola na vžigalice.

Budimpešta, 6. aprila. Trgovinski minister Hieronimy se je nekemu časnikarju izrazil, da so nastala med posameznimi ministri nasprotja, ki dozdaj še niso poravnana.

Izpušteni „veleizdajniki“.

Zagreb, 6. aprila. Adam in Valerijan Pribičević sta prosta. Zagrebški meščanski odbor jima priredi nocoj banket.

Novi predsednik Frankove stranke.

Zagreb, 6. aprila. Ker se je stari Frank radi bolezni odpovedal predsedstvu čiste stranke prava, je na njegovo mesto izvoljen predsednikom profesor dr. Horvat.

Hrvaški minister.

Zagreb, 6. aprila. Hrvaški minister Josipović bo v najkrajšem času demisijski. Kot njegov naslednik pride v poštev bivši ban sedanji predsednik septemviralnega sodnega stola Rakodczai, ki ga bo baje podpirala tudi koalicija.

Političen položaj.

Dunaj, 6. aprila. Semkaj je dospel češki cesarski namestnik Coudenhove, ki je

konferiral z ministrskim predsednikom Bie-nertom in raznimi češkimi ter nemškimi politiki. Ti dogovori veljajo v prvi vrsti tekočim političnim vprašanjem glede državne in češkega deželnege zbora.

Viljem gre v Rim.

Rim, 6. aprila. Na sestanku nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hohlwega in italijanskega ministra zunanjih del Giuliana se je dogovorilo, da pride nemški cesar Viljem spomladi 1. 1911 k odkritju spomenika kralja Viktorja Emanuela, ter obišče obenem tudi turinsko svetovno jubilejno razstavo.

Bivša srbska kraljica obolela.

Curih, 6. aprila. Tukaj je srbska eks-kraljica Natalija, ki potuje na Rusko nevarno obolela.

Angleški kralj — bolan.

London, 6. aprila. Iz Biarritza poročajo, da bolezen angleškega kralja ni tako malenkostna kot se je v početku mislilo. Influenca, ki je obolel na nji je pustila posledice, ki jih pa javnosti še prikrivajo.

Albanska zarota.

Solun, 6. aprila. Iz Skutarija se poročajo, da je mnogo uglednih Turkov dobilo od albanskega revolucionarnega odbora grozilna pisma.

Solun, 6. aprila. Položaj v Ipeku in Prišćini je vedno bolj kritičen, vlada je odposlala zopet 8 bataljanov.

Japoski minister zunanjih del v Petrogradu.

Petrograd, 6. aprila. Japonski minister zunanjih del Komura je odpotoval v Harbin, ter se napoti v važni politični misiji v Petrogradu.

Slovenci, posečajte slovensko umetniško razstavo v Jakopičevem paviljonu!

„Narodna kavarna“
Fran Krapeš.

Klavirje in harmonije prvovrstnih tvornic izposoja in prodaja najceneje učitelj „Glasb. Matice“ in zapriseženi strokovnjak **Alfonz Breznik** v Ljubljani, Gradišče št. 11 (poleg restavracije pri „Kroni“). Prevzema vsakovrstna popravila in uglaševanja ceno.

Milko Krapeš

Jurčičev trg 3 LJUBLJANA Jurčičev trg 3

priporoča svojo trgovino ur, juvelov, različnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih oprav itd., itd. 6/10—1

Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

Velikansko izber pomladnih in letnih oblačil
priporoča trdka

A. KUNC, Ljubljana
Dvorni trg šte. 3.
Najnižje stalne cene.

Združeni čevljarji v Ljubljani
Wolfova ulica 14
priporočajo za pomladansko in poletno sezono svojo **bogato zalogo obuval** vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvce, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi. **Specijalisti za nepremočljive lovske in turistijske čevlje.** Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. Postrežba točna, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. Najmanjši znesek 50 vin.

Okasion prodaja! Kostum za dame od K 8— naprej, krila od K 3— naprej, bluže od K 2— naprej. — Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Tržaskim gostom in vsem, ki prihajajo v Trst priporočam, da se poslužijo moje gostilne

„All' Ginasio“

v ulici Scuero nuovo št. 7, pri glavni pošti. Priznana izvrstna vina, izborna mrzla in gorka jedila, cene zmerne. — Preskrbim tudi prenočišča. — Za obilen obisk se priporoča udani **Hinko Kosič.**

Okasion prodaja! Otročje pralne obleke od K 1.50 naprej, otročje obleke iz blaga od K 4— naprej, klobuke za moške od K 2— naprej, klobuke za dečke od K 1— naprej. — Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Ohranjeno kolo se takoj kupi. Ponudbe pod „V. E.“ poštno ležeče Ljubljana.

Iz konkurzne mase Ivana Miklavca, trgovca v Ljubljani je poceni naprodaj železna „Wertheimova“ blagajna srednje velikosti. Kdor si jo hoče ogledati in kupiti, naj se do 20. t. m. oglasi v pisarni upravitelja konkurzne mase dr. Antona Šviglja, odvetnika v Ljubljani.

Matej Orehek, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26

(blizu južnega kolodvora) priporoča največjo izber raznovrstnega blaga, kakor: izgotovljenih moških, ženskih in otroških oblek in obuval domačega izdelka, najrazličnejših ročnih kovčkov za izseljence, ter sploh vseh galanterijskih predmetov. Priznano solidno blago! Cudovito nizke cene!

Motor dvokolo 5 HP.

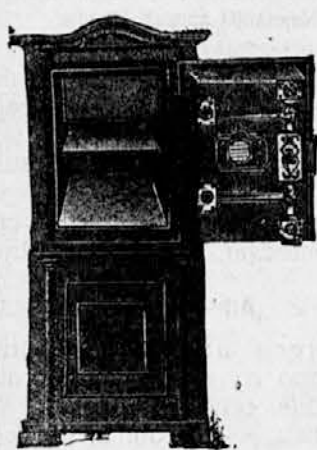
malo rabljeno, ohranjeno kot novo, se za nizko ceno K 650— prodaja; novo je stalo K 1200—

Natančneje se izve in ogleda, ter lahko preizkusi pri **Karel Camerniku** Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Gostilna

s koncesijo v sredini mesta se odda takoj v najem.

Kje, pove upravništvo „Jutra“.

Oglejte si največjo zalogo
poljedelskih strojev,
slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, kosilnic, motorjev,
gepeljnov in stiskalnic za grozdje in sadje, štedil-
nikov, peči, nagrobnih križev, blagajn itd. pri trrdki
FR. STUPICA
v Ljubljani, Marija Terezija cesta 1, poleg, Figabirta'.
Ravnotam lahko kupite vsak čas po najnižjih cenah
traverze, železniške šine, cement in vse druge po-
trebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino,
gnojnico, vseh vrst tehtnice, uteže in vse druge
:: v železnino spadajoče predmete. ::

Ustanovljena l. 1882. — Telefon št. 185
Poštne hranilnice na račun šte. 828.405

Kmetiska posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Ljubljana, Dunajska cesta 18
v lastnem združnem domu
je imela koncem leta 1909 denarnega
prometa K 83,116.121-11
upravnega premoženja K 20,775.510-59
obrestuje hranilne vloge

po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20,000.000.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije;
na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

JULIJA ŠTOR Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Največja zaloga moških, damskih in
otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis
in pristnih

goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh
cenah.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5
prodaja

zaradi ogromne izbere konfekcije za

**dame, gospode, deklice,
dečke in otroke**

pod vsako ceno brez konkurence

O. Bernatovič.

Spedijsko podjetje **JOS. ŠKERLJ**, Ljubljana Bavarski dvor.

Ustanovljeno leta 1908.

Član dunajskih in berlinskih prevoznikov pohištva. — Sprejema vse v spedicijo spadajoče prevoznine iz vseh in v vse kraje, po naj-
nižjih tarifih. — Prevaža pohištvo v novih, patentovanih pohištvenih vozeh na vse kraje, tudi v inozemstvo. — Sprejema na zalogo
razno blago, pohištvo itd. Krasna, suha in čista skladišča so na razpolago. — Nabiralni promet Dunaj-Ljubljana in obratno zastopam
v vseh večjih mestih. — Moj zastopnik na Dunaju je **Karl Lawl**, Dunaj I. Schulhof 6.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Gradišče št. 4

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in
litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo.
Muzikalije.

Telefonska šte. 118.

Najmodernejše črke.
Litografija.

Poštne hranilnice šte. 76.307.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom, „zistem Marzola“.

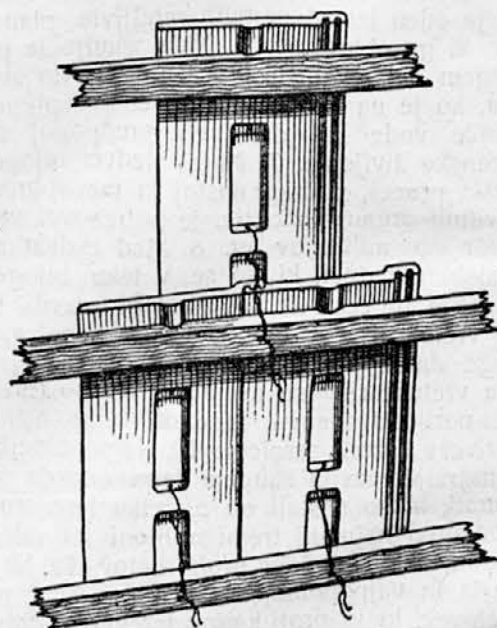
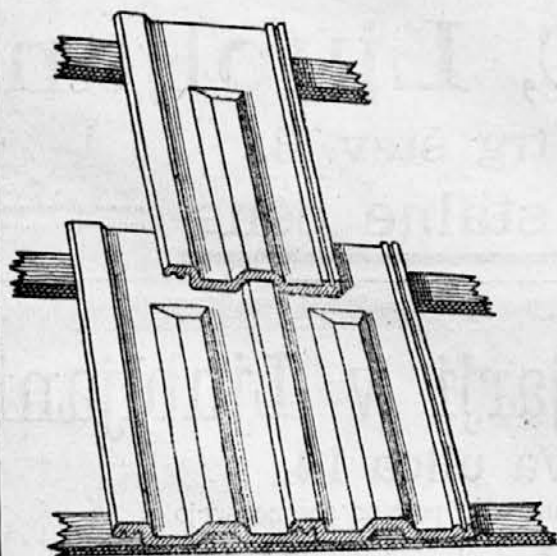
Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

Delniška glavica:
K 3,000.000.

9/10—1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond:
K 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.